

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології

Кафедра психології і туризму

СИЛАБУС

Педагогічна психологія

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-наукова програма	Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова
статус дисципліни	дисципліна професійної підготовки

Форма навчання денна, вечірня, заочнаНавчальний рік 2024 – 2025Семестр IКількість кредитів ЄКТС 3Мова навчання українськаФорма підсумкового контролю залік

1. Анотація навчальної дисципліни: Курс «Педагогічна психологія» є одним із основних в блоці загальнопрофільних дисциплін та фундаментальним для вивчення інших дисциплін загально професійного та дисциплін професійного циклу та призначений для створення у аспірантів цілісного уявлення про діяльність учасників освітнього процесу та ролі психолога у формуванні позитивного клімату в освітньому середовищі.

У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями організовувати освітній процес як в окремій навчальній групі, так і в потоках, здійснювати не тільки освітню, а й виховну діяльність незалежно від віку групи, але враховуючи вікові та індивідуальні особливості кожного здобувача освіти, планувати і вирішувати завдання професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення.

Курс включає один організаційний модуль і три змістовних модулі. Основний зміст структуровано за темами, які входять в навчальну програму. В першому модулі розкрито психологію навчання (структурі та формуванню навчальної діяльності). В ході засвоєння цього розділу, студенти навчаться оцінювати психологічні та дидактичні особливості різних технологій навчання та визначення їх сильних та слабких сторін. Питання психології виховання піднімаються у другому модулі, основним змістом якого є предмет та задачі виховання, зарубіжні та вітчизняні концепції виховання, психологічні цілі, механізми та засоби виховання та становлення особистості, вплив різних виховних впливів на психічний розвиток підростаючого покоління, психологічні особливості морального, статевого та сімейного виховання, методи вивчення та формування моральної та психо-сексуальної сфери здобувача освіти.

В третьому модулі розглядаються питання психології педагогічної діяльності: характеристика педагогічної діяльності, охарактеризовуються педагогічні здібності та стилі діяльності, педагогічне спілкування та педагогічні конфлікти.

Таким чином, *основна мета курсу* полягає в створенні умов для засвоєння студентами підходів до сучасних концепцій учіння та формування особистості, ознайомленні аспірантів з психологічними особливостями освітньої діяльності, з психологічними особливостями учнів та педагогів, з особливостями виховання учнів в різних соціальних виховних інститутах, до практики конструювання навчально-виховних ситуацій.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану денної / заочної форми навчання) 3 кредити ЄКТС, 90 год., у тому числі:

лекції – 20 год. / 4 год.

семінарські заняття – 10 год. / 4 год.

самостійна робота – 60 год. / 82 год.

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

сприяти *формуванню у аспірантів системи наукових знань* про сутність та проблеми сучасної педагогічної психології, що дозволить поглибити та систематизувати їх знання, а також підвищити професійну компетентність і педагогічну культуру; сприяти у формуванні здатності до реалізації отриманих знань та умінь майбутніми спеціалістами в галузі педагогічної психології, які забезпечують фундаментальну наукову підготовку майбутнього науковця; сприяти *усвідомленню аспірантами необхідності дотримання норм* професійної етики, академічної доброчесності та розширенню загального культурного світогляду, *формуванню здатності* планувати та вирішувати завдання власного професійного й особистісного розвитку, стратегій дослідницького самовдосконалення, *вихованню* професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності.

4. Перелік тем лекційних і семінарських занять

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Лекції	кільк. год	Семінарські заняття	кільк. год
1. Психологія розвитку як основа педагогічної психології	2	1. Психологія розвитку як основа педагогічної психології. Методологічні основи педагогічної психології	2
2. Закони розвитку та навчання особистості	2		
3. Соціально-психологічна організація системи освіти	2	2. Соціально-психологічний портрет сучасного педагога	2
4. Професіограма сучасного педагога	2		
5. Співпраця в структурі педагогічної діяльності	2	3. Сучасний здобувач освіти: закономірності, чинники, особливості формування	2
6. Психологія учіння	2		
7. Психологія навчання і самоосвіти	2	4. Психологічні аспекти самодетермінації здобувача освіти	2
8. Психологія мотивації навчальної діяльності	2		
9. Психологія розвитку особистості в процесі безперервної освіти	4	5. Психологія розвитку особистості в процесі безперервної освіти	2

ЗАОЧН ФОРМА НАВЧАННЯ

Лекції	кільк. год	Семінарські заняття	кільк. год
1. Психологія розвитку як основа педагогічної психології	1	1. Психологія розвитку як основа педагогічної психології. Методологічні основи педагогічної психології	1
2. Закони розвитку та навчання особистості	1		
3. Соціально-психологічна організація системи освіти	1	2. Соціально-психологічний портрет сучасного педагога	1
4. Професіограма сучасного педагога	0,5		
5. Співпраця в структурі педагогічної діяльності	0,5	3. Сучасний здобувач освіти: закономірності, чинники, особливості формування	
6. Психологія учіння			
7. Психологія навчання і самоосвіти	1	4. Психологічні аспекти самодетермінації здобувача освіти	1
8. Психологія мотивації навчальної діяльності			
9. Психологія розвитку особистості в процесі безперервної освіти	1	5. Психологія розвитку особистості в процесі безперервної освіти	1

5. Система оцінювання курсу

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на семінарському занятті)

Активна участь у роботі семінару як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту семінару, цікавий коментар, участь в обговорення інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі семінару як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі семінару переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі семінару, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на семінарські заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Проектне завдання презентовано на високому рівні; теоретичний матеріал подано вичерпно, охоплено широке коло проблем; активна участь студента під час обговорення проблем зіставної лексикології англійської та української мов, які винесено для самостійного опрацювання, на семінарі, використано мультимедійні засоби; наявний повний план-конспект; виконано практичні завдання.	«відмінно»
Проект презентовано з незначними недоліками, теоретичний матеріал викладено поверхнево; активна участь в обговорення питань, які винесено на самостійне опрацювання; наявний план-конспект; добре виконано практичні завдання.	«добре»
Проект презентовано зі значними недоліками, теоретичну проблему недостатньо розкрито; низький рівень активності під час обговорення питань, що винесені на самостійне опрацювання; загалом виконані практичні завдання.	«задовільно»
Проект презентовано зі значними недоліками, теоретичний матеріал не розкриває проблематику питання; практичні завдання виконано з помилками.	«незадовільно»
Невиконання самостійного завдання	«0»

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» передуює написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Педагогічна психологія»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними критеріями. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль –залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “незараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від на-

браного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

6. Рекомендовані джерела:

Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

- Аман, І. С., & Литвиненко, О. В. (2018). *Інтернет-сервіси в освітньому просторі*. Вип. 3. КЗ «КОІШПО імені Василя Сухомлинського».
- Балл, Г. О. (ред) (2003). *Культурологічні та психолого-педагогічні проблеми гуманізації освіти*. Вип. 2. Ліста-М.
- Власова, О. І. (2005). *Педагогічна психологія*. Либідь.
- Бачинська, Є. М., & Матушевська, О. В. (авт.кол) (ред) (2020). *Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання*. КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів».
- Богданов, С., & Залеська, О. (2018). *Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : методичний посібник для педагогів*. Пульсари.
- Гетьман, Т. О., & Кричківська, Т. Д. (2022). *Проблеми педагогічної психології: хрестоматія*. КНТ.
- Кошелева, Н. Г. (уклад.). (2024). *Педагогічна психологія*. ГПМ ДВНЗ ДДПУ.
<http://ds.forlan.org.ua:80/handle/123456789/611>
- Кухаренко, В. М., & Бондаренко, В. В. (за ред.) (2020). *Екстрене дистанційне навчання в Україні*. Видавництво КП «Міська друкарня».
- Максименко.ю С. Д. (2017). *Генетична психологія учіння людини*. Видавничий Дім «Слово».
- Москалець, В. П. (2021). *Психологія особистості*. Ліра-К.
- Максименко, С. Д. (ред) (2021). *Освітній простір в контексті гуманістичної парадигми: психологічні пріоритети сучасності*. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Canadian publishing office “Accent Graphics Communications & Publishing”.
<https://fdotadotr.wordpress.com>.
- Сергеєнкова, О. П., Столярчук, О. А., Коханова, О. П., & Пасека, О. В. (2012). *Вікова психологія*. Ун-т ім. Б. Грінченка
- Найдьонова, Л. А. (2013). *Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу*. Імекс-ЛТД.
- Новікова, Ж. М. (2022). *Педагогічна психологія*. Львівська політехніка.
- Пальчевський, С. С., & Сиротенко, А. Й. (наук. ред). (2020). *Сугестопедагогіка: новітні освітні технології*. Кондор.
- Пихтіна (2023). *Основи педагогічної техніки*. Центр учбової літератури.

Додаткова література:

- Бех, І. Д. (1998). *Особистісно зорієнтоване виховання*. ІЗМН.
- Бех, І. Д. (2009). *Психологічні джерела виховної майстерності*. Академвидав.
- Костюк, Г. С. (1989). *Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості*. Рад.шк.
- Горностаї, П. П. Слюсаревський, М. М. (ред), & Татенко, В. О., Титаренко, Т. М., Хазратова, Н. В. та ін. (2018). *Основи соціальної психології*. Талком.
- Дегтярєва, Г. С., Козяр, М. М., Руденко, Л. А. (ред), & Шиделко, А. В. (2013). *Психолого-педагогічні задачі діяльності педагога сучасної професійної школи*. Педагогічна думка.

- Соловей, М. І., Спіцин, Є. С., Потапенко, К. К., & Шалік, З. М. (2004). *Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів*. Ленвіт.
- Скрипченко, О. В., Долинська, Л. В., & Огороднічук, З. В. (2001). *Вікова та педагогічна психологія*. Промсвіта
- Степанов, О. М. (2011). *Педагогічна психологія*. Академвидав.
- Сисоєва, С. О., & Кристопчук, Т. Є. (2013). *Методологія науково-педагогічних досліджень*. Волинські береги.
- Поліщук, В. М. (2019). *Вікова і педагогічна психологія*. Суми: Університетська книга.
- Токарева, Н. М., & Шамне, А. В. (2017). *Вікова і педагогічна психологія*. Київ.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Київського національного лінгвістичного університету.

Рекомендовані Інтернет ресурси:

1. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
2. <http://hplib.npu.edu.ua/> – Наукова бібліотека національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
3. <http://upsihologa.com.ua/> – портал професійних психологів України «У психолога».